

# РЕШЕНИЕ

№ 90

гр. С., 20.03.2024 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – С., ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,**  
в публично заседание на двадесети март през две хиляди двадесет и четвърта  
година в следния състав:

Председател: Надежда Н. Янакиева  
Членове: Мартин Цв. Сандулов  
Гергана Огн. Симеонова

при участието на секретаря Радост Д. Гърдева  
като разгледа докладваното от Надежда Н. Янакиева Въззивно гражданско  
дело № 20242200500107 по описа за 2024 година

*Производството е въззивно и се движи по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.*

*Обжалвано е първоинстанционно решение № 61/31.01.2023г. по гр.д. № 3790/2023г. на СлРС, с което е:*

*осъдена ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „В.“ № 2 да заплати на П. И. И. с ЕГН \*\*\*\*\* от гр. С., ул. „Р.Р.“ ....., сумата 3500 лева / три хиляди и петстотин лева /, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от повдигнатото му обвинение в извършване на престъпление по чл. 311 ал. 2, вр. чл. 20 ал. 2, вр. чл. 26 ал. 1 от НК, по което обвинение е оправдан с влязло в сила решение, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 23.12.2022 г., до окончателното ѝ изплащане;*

*осъдена ПРОКУРАТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „В.“ № 2 да заплати на П. И. И. с ЕГН \*\*\*\*\* от гр. С., ул. „Р.Р.“ ....., сумата 1600 лева /хиляда и шестотин лева /, представляваща обезщетение за имуществени вреди, причинени от повдигнатото му обвинение в извършване на престъпление по чл. 311 ал. 2, вр. чл. 20 ал. 2, вр. чл. 26 ал. 1 от НК, по което обвинение е оправдан с влязло в сила решение, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 23.12.2022 г., до окончателното ѝ изплащане;*

*отхвърлен предявеният иск за неимуществени вреди до пълния размер на*

сумата 5 000 лева като неоснователен и недоказан иответникът е осъден да заплати на ищеца разноски по делото в размер на 810 лв.

Въззивникът – ответник в първоинстанционното производство - обжалва цитираното решение в осъдителните му части, като незаконосъобразно и неправилно.

Заявява, че въпреки, че съдът е посочил правилно, че наказателното производство е протекло в разумен срок, взета е най-леката мярка за неотклонение „подписка“, не е поддържан протеста от прокурор от В АП, както и това, че обвиняемият е оправдан, макар деянието му формално да е осъществило признаците на предвидено в закона престъпление, но поради малозначителност били налице предпоставките на чл.9, ал.2 от НК, в действителност не ги е съобразил при определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди

Присъденото обезщетение за неимуществени вреди от първоинстанционния съд не е съобразено със събраните по делото доказателства, с установените по случая факти и с принципа за справедливост. Определеният размер на обезщетението за неимуществени вреди е несъразмерно висок и категорично не е съобразен с фактите по делото.

Обвинението спрямо въззиваемия не е било за тежко престъпление - по чл.311, ал.2 от НК, а предвид чистото съдебно минало на въззиваемия и ниското наказание, предвидено за това престъпление, спрямо И. не е внесен обвинителен акт и не е било образувано наказателно дело от общ характер, а цялата процедура е преминала по реда на чл.78а от НК и на него е можело да бъде наложена единствено глоба по административен ред. На следващо място въззивникът сочи, че следва да се отчете и причината, поради която въззиваемият е бил оправдан - всъщност И. формално е осъществил признаците на престъплението, за което е бил обвинен, но е бил оправдан поради явна незначителна обществена опасност на деянието му. Това обстоятелство (което е категорично доказано и не се оспорва от ищеца) е следвало да доведе до значително по-нисък размер на присъденото обезщетение за неимуществени вреди. СлРС е изброил възраженията на ответника, но не ги е анализирал по никакъв начин, което прави обжалваното решение немотивирано и необосновано.

*На следващо място, в тежест на ищеца е да докаже, че в резултат на повдигнатото от Прокуратурата обвинение е претърпял вреди, които са пряка и непосредствена последица от воденото срещу него наказателно производство. В случая не са събрани категорични доказателства в този смисъл, поне не в тези размери. В хода на проведените по делото съдебни заседания не са ангажирани в съответния обем необходимите ясни и категорични доказателства от страна на ищеца за заявените в исковата молба и неправилно приети за установени от съда негативни последици от процесното обвинение, като последица и в резултат на воденото срещу ищеца наказателно производство. Не е доказана и причинно-следствената връзка между повдигнатото обвинение по въпросното досъдебно производство и присъдения несъразмерно висок размер на неимуществени вреди.*

*По-нататък въззивникът заявява, че дори и да се приеме, че са налице доказателства за претърпени неимуществени вреди и причинно-следствена връзка с воденото наказателно производство, присъденото обезщетение е несъразмерно високо, не съответства на съдебната практика и не се основава на доказателствата по делото. Размерът на обезщетението за неимуществени вреди, присъден на ищеца, предвид ниската степен на евентуално увреждане е завишен и несъответстващ на принципа за справедливост, визиран в чл.52 от ЗЗД. В тази връзка следва да се има предвид, че наказателното преследване спрямо И. е продължило в кратък и изключително разумен срок по смисъла на чл.6 от ЕКЗПЧОС, като началото му е от датата на предявяване на постановлението за привличане на ищеца като обвиняем, т.е. 18.04.2022 г. до влизане в сила на оправдателното решение - 23.12.2022 г. През част от този период делото е било в съда (предложението за освобождаване от наказателна отговорност е било внесено в съда на 01.07.2022г.), като са били проведени няколко съдебни заседания, на две инстанции.*

*Освен това спрямо И. е била взета най-леката мярка за неотклонение „Подписка“, която не е ограничила по съществен начин съвкупността му от лични права. Други мерки за принуда спрямо ищеца не са били вземани. Тежестта на обвинението (в случая липсата на тежест) също е следвала да бъде отчетена от първоинстанционния съд, който не го е направил, поради което е постановил необосновано решение.*

*В конкретния случай не са установени конкретни вреди, дължащи се конкретно и само на водения срещу И. наказателен процес, или поне не в присъдения несъразмерно висок размер, липсват доказателства за трайни вреди в резултат на наказателното производство.*

*По отношение на претенцията за имуществени вреди - при същия е налице прекомерност, особено на фазата на въззивното производство пред Военно-апелативен съд. Делото не е било с фактическа или правна сложност, административно производство е и прокурорът от ВАП не е поддържал протеста.*

*Доколкото исковете за лихви и разноски са акцесорни към предявените основни за неимуществени и имуществени вреди, основателността им зависи от основателността на основните искове. Тъй като основните искове за неимуществени и имуществени вреди са недоказани и неоснователни в присъдените размери, според въззивника такива са и претенциите за присъждане на лихви и разноски.*

*Въззивникът също така сочи, че спрямо друг обвиняем за престъпление по чл.311 от НК по същото наказателно производство, РС С. е присъдил значително по-ниско и по-справедливо обезщетение, съобразявайки се с всички факти по делото и постановявайки обосновано и законосъобразно решение. Касае е се за същото наказателно производство и за почти идентични факти относно наказателното преследване.*

*Оплаква се още, че съдът е следвало да приложи чл.78, ал.5 от ГПК и да намали присъденото по настоящото производство адвокатско възнаграждение, тъй като делото не се отличава с каквато и да било фактическа и правна сложност, а същото е прекомерно високо. Такова възражение е било направено и с отговора на исковата молба.*

*В обобщение въззивникът иска въззивният съд да отмени решението изцяло в осъдителната част, с която Прокуратурата на Република България е осъдена да заплати на основание чл.2, ал.1, т.3, предл. 1 от ЗОДОВ, вр. чл.86 от ЗЗД на П. И. И., ЕГН \*\*\*\*\*, сумата от 3500 лв. представляваща обезщетение за причинени му неимуществени вреди в резултат на повдигнато обвинение за престъпление по чл.311, ал.1, вр. чл.20, ал.2, вр. чл.26, ал.1 от НК, по което обвинение е оправдан, ведно със законната лихва от 23.12.2022г. до окончателното ѝ изплащане, както и*

1600 лева - имуществени вреди, ведно с законната лихва от 23.12.2022г., до окончателното ѝ изплащане, както и направените по делото разноси от 810 лв. и вместо това постанови ново, с което отхвърли исковете като неоснователни и недоказани и да осъди въззиваемия да заплати направените по делото разноси.

В условията на евентуалност моли, ако се счете, че исковете са основателни, да постанови решение, с което да присъди обезщетение в по-нисък от присъдения размер - в справедлив и адекватен размер, който да бъде съобразен със събраните доказателства и съдебната практика по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ — за иска за неимуществени вреди - до 2000 лева, като го отхвърлите в останалата му част като неоснователен и недоказан, а за иска за имуществени вреди - до 600 лева, като го отхвърлите в останалата му част като неоснователен и недоказан.

Във въззивната жалба няма направени нови доказателствени или други процесуални искания за въззивната фаза на производството.

В срока по чл. 263 ал.1 от ГПК, насрещната по въззивната жалба страна е подала писмен отговор, с който заявява, че въззивната жалба е неоснователна, а атакуваната с нея осъдителна част на съдебното решение е правилна, обоснована и законосъобразна. Заявява, че съдът задълбочено е анализирал събраните гласни и писмени доказателства, формирал е вярна фактическа обстановка и правилно е приложил материалния закон, като е обосновал правните си изводи пълно и законосъобразно. Правилно е стигнал до извода за наличие на всички предпоставки за ангажиране отговорността на ответника по реда на чл. 2 ал. 1 т. 3 пр. 1 от ЗОДОВ. Неоснователно е оплакването на последния относно необосновано високия размер на присъдените обезщетения. Според въззиваемия съдът го е определил по справедливост, като правилно е отчел и съобразил всички установени по делото обстоятелства. Развива аргументация по същество и заявява, че независимо, че е отхвърлил част от иска за неимуществени вреди, първоинстанционният съд при така изяснената фактическа обстановка, е постановил правилно в уважителната му част решение.

По-нататък въззиваемият заявява, че е неоснователно и оплакването касателно присъденото обезщетение за имуществени вреди. Съдът правилно е посочил, че в НПК липсва уредба на отговорността за разноси за

адвокатско възнаграждение и с оглед дадените разяснения в мотивите на ТР 1/2017г. на СОГК ВКС, тези разноски могат да се претендират като имуществени вреди в производство, основано на чл. 2 от ЗОДОВ. По делото е безспорно установено от представените договори за правна защита и съдействие и от протоколите от съдебни заседания, че адвокатската защита на ищеца е осъществена от адвокат и възнагражденията са заплатени в брой, като общият им размер е 1600 лв.

С оглед всичко изложено въззиваемият иска да се остави без уважение въззивната жалба и да се потвърди решението в атакуванит ему части.

Претендира разноски за тази инстанция.

В отговора няма направени нови доказателствени или други процесуални искания.

В същия срок няма подадена насрещна въззивна жалба.

В с.з., въззивната страна, редовно призована, се представлява от прокурор в ОП-С., който поддържа въззивната жалба и моли въззивния съд да я уважи, развива съображения в защита по същество. Няма доказателствени или процесуални искания. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на насрещната страна.

В с.з., въззиваемият, редовно призован, не се явява, за него се явява процесуален представител по пълномощие по чл. 32 т. 1 от ГПК, който оспорва въззивната жалба, поддържа отговора и иска да се потвърди като правилна атакуваната част на обжалваното решение. Претендира разноски, представя договор-разписка и списък по чл. 80 от ГПК.

Въззивният съд намира въззивната жалба за редовна и допустима, отговаряща на изискванията на чл. 260 и чл. 261 от ГПК, същата е подадена в срок, от процесуално легитимиран субект, имащ интерес от обжалването, чрез постановилия атакувания акт съд.

При извършване на служебна проверка по реда на чл. 269 от ГПК настоящата инстанция констатира, че обжалваното съдебно решение е валидно, и с оглед частичния обхват на обжалването – и допустимо.

При извършване на въззивния контрол за законосъобразност и правилност върху първоинстанционното решение, в рамките, поставени от въззивната жалба, настоящата инстанция, след преценка на събраните

доказателства, намира, че обжалваното решение е частично неправилно.

Изложенията във въззивната жалба доводи са отчасти основателни.

Ищецът е претендирал заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени и имуществени вреди от специфична форма на непозволено увреждане – такова причинено от, най-общо казано, държавни органи. В случая той е насочил претенцията си към Прокуратурата на РБ, опирайки се на т. 3 от чл. 2 ал. 1 на ЗОДОВ.

Между страните няма спор относно част от елементите на сложния фактически състав, визиран в чл. 2 от ЗОДОВ и условията на т.3 на ал. 1 на този текст, а именно – дейност /действие или бездействие/, авторство на правозащитен орган, противоправност, изведена от посочената хипотеза, както и относно принципното настъпване на вреди и причинна връзка с конкретните действия на ответника чрез служителите и длъжностните лица от състава му.

Точката на противопоставяне между тях е доказваният обем на вредата и дължимият размер на обезщетението, както по отношение на неимуществените, така и на имуществените вреди.

На въззиваемия - ищец в първоинстанционното производство, е било повдигнато обвинение за извършено престъпление по чл.311, ал.2, вр.чл.20, ал.2, вр. чл.26, ал.1 от НК, за което той по-късно е бил оправдан, тъй като съдът приел, че извършеното от него деяние е малозначително. Процесуалните действия започнали с повдигането на обвинение на 18.04.2022г. и приключили с оправдателна присъда произнесена от ВАС на 23.12.2022г. Събрани са гласни доказателствени средства чрез разпит на свидетели М. и С., от чиито показания се установява, че въззиваемият по време на воденото срещу него наказателно производство бил потиснат, необщителен, бил притеснен от евентуални неблагоприятни последици и се затворил в себе си, отслабнал и спял лошо. Отношението на колегите му към него се променило, търпял подигравки, поради което станал раздразнителен и избухлив с най-близките си хора в семейството. Относно твърдяните проблеми със стомаха, болки в устната кухина, зъби, челюсти и кости, не са ангажирани убедителни писмени доказателствени средства – медицински документи или удостоверения.

Горните обстоятелства сочат, че въззиваемият е претърпял неимуществени вреди вследствие на неправилно повдигнатото му обвинение, за което по-късно бил оправдан, доказано е и, че между тези вреди и повдигнатото му обвинение е налице причинно-следствена връзка, поради което те следва да бъдат обезщетени.

*Размерът на обезщетението следва да се определи от съда по справедливост, като се вземат предвид тежестта на повдигнатото обвинение, продължителността на наказателното преследване, вида и продължителността на наложената мярка за неотклонение, данни за личността на подсъдимия, доколко повдигнатото обвинение се е отразило негативно на физическото здраве, психиката му, на контактите в социалния му живот, на положението му в обществото, работата и други фактори.*

*Така, в случая, въззивният състав счита, че продължителността на наказателното производство от около осем месеца е по същество бързо развило се наказателно производство, изцяло съобразено с принципа на разумност при осъществяване на наказателното преследване. Повдигнатото обвинение е било за леко престъпление и по отношение на него е била взета най-леката мярка за неотклонение „подписка“, която не го е ограничила съществено в неговия личен и професионален живот. Той е имал възможност да работи и да общува с близките си. Оправдателната присъда, постановена от съда е не поради липсата на осъществен наказателен състав, а поради малозначителност на извършеното деяние. Може да се отбележи, че фактът, че въззиваемият е военнотружеец от армията на РБ, носи със себе си ангажимент към по-голяма морална отговорност; върху неговите действия се възлагат завишени очаквания, в сравнение с останалите членове на гражданското общество, за които те следва да са пример. Изискванията спрямо неговото служебно поведение се мултиплицират и от обстоятелството, че той е работел в международна военна база и е следвало още по - внимателно да се отнася към възложените му отговорности, за да не урони престижа на професията и родината. На последно място следва да се отчете и че констатираните негативни емоции са се проявявали основно в периода на водене на наказателното производство; няма данни последното да се е отразило на кариерното му израстване; не се установява и състоянието на стрес да е причинило дългосрочни и непреодолими последици или да са налице неотшумели прояви на душевен дискомфорт.*

*С оглед изложеното въззивният съд счита, че в конкретния случай, при конкретно установените обстоятелства и при индивидуалната им и обща преценка, сумата 1 000 лв. кореспондира на доказаните по вид, продължителност и тежест страдания на въззиваемия-ищец, с оглед вида на престъплението, в което той е бил обвинен, тежестта на предвиденото наказание, продължителността на производството и вида на взетата мярка за неотклонение, и съответно представлява максимално справедливият имуществен еквивалент за овъзмездяването им. Над тази сума, до пълния предявен размер от 5000 лв., искът е неоснователен и следва*



да бъде отхвърлен, заедно с иска за обезщетение за забава в размер на законовата лихва върху тази разлика.

Така за тази сума въззивната жалба се явява частично основателна и следва да се уважи.

В тази част решението на първоинстанционния съд е частично неправилно и следва да бъде отменено в уважителната му осъдителна част за сумата над 1 000 лв. до присъдената такава от 3 500 лв., заедно с обезщетението за забава в размер на законовата лихва и вместо него бъде постановено ново, с което този главен иск бъде отхвърлен за разликата над 1 000 до 3 500 лв., заедно с обезщетението за забава върху нея, като неоснователен и недоказан.

В останалата обжалвана уважителна част до 1 000 лв., решението следва да се потвърди.

В необжалваната отхвърлителна част за сумата над 3 500 лв. решението е влязло в сила.

По отношение на иска за обезщетение за претърпяна имуществена вреда в размер на 1 600 лв., представляваща заплатено адвокатско възнаграждение за досъдебното производство – пред ВС-С. и ВАНС-С., въззивният съд счита, че той е основателен и следва да бъде уважен в пълен размер. Към делото за досъдебното производство са приложени адвокатски пълномощни и договори за правна защита и съдействие с уговорените възнаграждения от съответно – 600 лв. и 1 000лв., за които е посочено, че са заплатени. Установено е и че процесуални действия по осъществяване на защитата са действително извършвани от пълномощника на обвиняемия. Към момента плащането на сумата е придобило характер на имуществена вреда и подлежи на обезщетяване по реда на чл. 2 ал. 1 от ЗОДОВ. Няма причина за редуциране на размера на адвокатското възнаграждение, тъй като той кореспондира на минималния по НМРАВ, по чл.13, ал.1, т. 2.

Основателността на втория главен иск обуславя основателността, а оттам – и уважаването на акцесорната претенция за заплащане на обезщетение за забава в размер на законовата лихва от влизане в сила на оправдателното решение на 23.12.2022г. до окончателното изплащане.

В тази си част въззивната жалба е неоснователна и следва да се отхвърли.

*Атакуваното решение следва да се потвърди в уважителната част относно претенцията за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди, заедно с обезщетение за забава в размер на законната лихва.*

*С оглед изхода на спора, разноските за първоинстанционното производство следва да се преразпределят съобразно уважената част от исковете и на ищеца се дължат такива в размер на 319, 09 лв.*

*В частта за разноските, присъдени на ищеца, първоинстанционното решение следва да се отмени за сумата над 319, 09 лв. до присъдените 810 лв. като неправилно.*

*За въззивното производство отговорността за разноските, направени от въззиваемия за адвокатско възнаграждение в размер на 810 лв., чийто размер съдът не счита за прекомерен, тъй като е съобразен с вида, характера и сложността на спора, следва да се понесе от въззивника съразмерно на отхвърлената част от въззивната жалба /в размер общо на 2 600 лв./и той следва да му заплати направените такива за адвокатско възнаграждение в размер на 412, 94 лв.*

*Ръководен от гореизложеното съдът*

## **РЕШИ:**

**ОТМЕНЯ** първоинстанционно решение № 61/31.01.2023г. по гр.д. № 3790/2023г. на СлРС, в частите, с които:

- е осъдена **ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „В.” № 2 да заплати на **П. И. И. с ЕГН \*\*\*\*\*** от гр. С., ул. „Р.Р.“ ..... сумата **3 500 лв.**, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, причинени от повдигнатото му обвинение в извършване на престъпление по чл. 311 ал. 2, вр. чл. 20 ал. 2, вр. чл. 26 ал. 1 от НК, по което обвинение е оправдан с влязло в сила решение, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 23.12.2022 г., до окончателното ѝ изплащане, **за сумата НАД 1000 ДО 3 500 лв.;**

- е осъдена Прокуратура на Република България, гр. С., да заплати на **П. И. И.** разноски по делото за първоинстанционното производство за сумата **НАД 319, 09 лв.**, като **НЕПРАВИЛНО** и **НЕЗАКОНОСЪОБРАЗНО** и вместо това

**П О С Т А Н О В Я В А :**

*ОТХВЪРЛЯ* предявения от П. И. И. с ЕГН \*\*\*\*\* от гр. С., ул. „Р.Р.“ ..... против ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „В.“ № 2, иск по чл. 2 ал. 1 т. 3 от ЗОДОВ и чл. 86 от ЗЗД за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, причинени от незаконно повдигнато му обвинение в извършване на престъпление по чл.311, ал.2, във вр. с чл.20, ал.2, вр. с чл.26, ал.1 от НК, по което обвинение е бил оправдан, за сумата НАД 1 000 лв. ДО присъдения размер от 3 500 лв., заедно с обезщетение за забава в размер на законовата лихва от 23.12.2022г. до окончателното изплащане, като НЕОСНОВАТЕЛЕН.

**ПОТВЪРЖДАВА** първоинстанционно решение № 61/31.01.2023г. по гр.д. № 3790/2023г. на СлРС в останалите обжалвани части, като ПРАВИЛНО.

ОСЪЖДА Прокуратура на Република България да заплати на П. И. И. сумата от 412, 94 лв. разноски за въззивното производство.

Решението не подлежи на касационно обжалване.

Председател: \_\_\_\_\_

Членове:

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_